
Vzdělané cizince odrazuje česká byrokracie

Vzdělané cizince odrazuje česká byrokracie

Angličan Mark Corner učil od začátku devadesátých let na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Každý rok musel absolvent prestižních univerzit v Cambridgi a Durhamu podstoupit martyrium se získáním pobytového víza a pracovního povolení od českých úřadů.

»Znamenalo to stoupnout si do dlouhé fronty společně s dělníky z Ukrajiny a Číny a se svazkem dokumentů čelit nedostatečně jazykově vybaveným úředníkům,« popisuje svoje zkušenosti Corner. Jeho příběh není výjimečný: Česko mezi lidmi, kteří zde žádají o práci, vůbec nerozlišuje. Pokud nejsou ze zemí Evropské unie, všichni potřebují pracovní povolení a mnohdy i vízum. A to bez rozdílu: vysokoškolský profesor z Japonska je na tom stejně jako ukrajinský dělník. Přitom ministerstvo práce a sociálních věcí už několik let vede projekt, který má elity z ciziny nalákat. Od únavné administrativy je však neosvobozuje.

Čekají až půl roku

Nejvíce to trápí české univerzity. Pokud chtějí nalákat zahraniční učitele, samy jim musí vyřizovat pracovní povolení a pomáhat s vízy. Celé martyrium se tak na úřadech může protáhnout až na půl roku.

»Může to vést i k tomu, že nakonec cizinci od smlouvy odstoupí,« přiznává Tereza Fojtová, mluvčí Masarykovy univerzity v Brně, kde učí zhruba padesát akademiků ze zemí mimo Evropskou unii.

Tak například povinností školy je inzerovat na úřadu práce volné místo učitele tři týdny, aby bylo ověřeno, zda ho je možné obsadit českým uchazečem. A to i v případě, že se jedná o požadavek na rodilého mluvčího některého z cizích jazyků. »Je to u každého uchazeče velice individuální. Pokud jde ale o rodilé mluvčí, povolení dostávají brzy,« brání se Jana Gavendová z pražského úřadu práce.

České úřady vyžadují po učitelích ze zahraničí i potvrzení o vzdělání. »To je doklad naprosto zbytečný, vzhledem k tomu, že všichni lektori musí na fakultě projít schvalovacím procesem,« říká Irena Šilhanová ze zahraničního oddělení Filozofické fakulty UK. Navíc vše musí být přeloženo do češtiny a úředně ověřeno. »Většina úředníků se anglicky bohužel nedomluví,« stěžuje si Šilhanová.

»Modrá karta« z Bruselu

Podobné průtahy čekají na vysokoškolské učitele i při žádostech o vízum. Výpis z trestního rejstříku v Česku i v rodné zemi, doložení účelu pobytu a ubytování jsou jen některé podmínky, které cizinec musí splnit. Povolení navíc po roce vyprší a cizinci musí celým procesem projít znovu.

»Snažili jsme se to zjednodušit. Cizinec už nemusí čekat na udělení pracovního povolení, ale stačí doložit, že o něj u příslušného úřadu požádal,« říká Barbora Kudláčková, mluvčí Cizinecké a pohraniční policie.

Angličan Mark Corner ale o tom ví své. »Vede to jen k tomu, že se zvýšil počet podnikavců, kteří vám nabízejí, že všechno zařídí za vás a chtějí i několik tisíc korun.«

Procedura, kterou cizinci získávají povolení, se v zemích EU liší. Například Německo či Británie se snaží pro kvalifikované pracovníky usnadnit administrativu. Navíc Brusel má letos přijít se sérií návrhů, které povedou až ke zavedení »modré karty«, tedy kombinace pracovního povolení a víza pro lidi ze zemí mimo EU. Společnému postupu v otázkách migrace se ale řada členských zemí brání.